

Ημερομηνία 22 Μαρτίου 2018

Αρ. πρωτ. 18/254

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΟΓΟΠΕΔΙΚΩΝ- ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ (Π.Σ.Λ.)

Ελευθερίου Βενιζέλου 50

ΤΚ 115561, Χολαργός

Τηλ : 210 777 99 01

Φαξ: 210 777 99 22

@ Email : info@logopedists.gr

Web Site : <http://www.logopedists>

Προς : ΥΠΠΕΘ

Υπουργό: Κ. Γαβρόγλου

Αναπληρωτή Υπουργό : Κ. Φωτάκη

Υφυπουργό: Μ. Τζούφη

Θέμα : «Προτάσεις του Π.Σ.Λ. για την αναμόρφωση των δομών υποστήριξης της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

1. Προτάσεις του Π.Σ.Λ. για το σχέδιο νόμου
2. Παράρτημα Ι- Η ταυτότητα του Πανελληνίου Συλλόγου Λογοπεδικών-Λογοθεραπευτών (Π.Σ.Λ.)
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ- Επαγγελματικά Δικαιώματα Λογοθεραπευτών
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - Ειδική Γλωσσική Διαταραχή και Πρώιμη Παρέμβαση

1. Προτάσεις του ΠΣΛ για την αναμόρφωση των δομών υποστήριξης της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών-Λογοθεραπευτών, ως ο πρώτος και παλαιότερος επιστημονικός σύλλογος των ειδικών στις διαταραχές λόγου, φωνής και ομιλίας που εργάζονται στις δομές της δημόσιας εκπαίδευσης, χαιρετίζει την προσπάθεια που γίνεται για την αναμόρφωση των δομών υποστήριξης της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και καταθέτει υπόψη του Υπουργού Παιδείας τις απόψεις του για τον ρόλο του Λογοθεραπευτή σε αυτές.

Μελετώντας το παρόν σχέδιο νόμου διακρίνουμε την επιθυμία του υπουργείου για υποστήριξη των μαθητών, με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων μέσα στο σχολείο. Δυστυχώς όμως διαπιστώνουμε και την ατομία να συμπεριλάβει την ειδικότητα του λογοθεραπευτή σε αυτό τον σχεδιασμό, με εξαίρεση τον πολύ μικρό αριθμό των 47 λογοθεραπευτών για όλη την επικράτεια, αριθμός ανεπαρκής για την υλοποίηση ενός αντικειμενικού σχεδιασμού.

Σχετικά με τον αναγκαίο ρόλο του λογοθεραπευτή στις νέες δομές υποστήριξης έχουμε να καταθέσουμε τα ακόλουθα:

I. Ο ρόλος του λογοθεραπευτή στην πρόληψη:

Στην προσχολική ηλικία, μεγάλο μέρος των δυσκολιών που παρουσιάζουν τα παιδιά οφείλονται σε ελλείμματα της βαθύτερης δομής του λόγου. Ο έγκαιρος εντοπισμός αυτών των ελλειμμάτων σημαίνει πρόωπη έναρξη της υποστήριξης, ενωρίτερη εμπλοκή των γονέων στην αντιμετώπιση της μελλοντικής μαθησιακής δυσκολίας και αποφυγή προβλημάτων συμπεριφοράς. Στην ουσία, προλαμβάνουμε την εδραίωση προβλημάτων λόγου, συμπεριφοράς, μάθησης και έτσι ελαττώνουμε την οικονομική επιβάρυνση που υφίστανται το εκπαιδευτικό και ασφαλιστικό σύστημα για την αντιμετώπιση δυσκολιών που έχουν πλέον γιγαντωθεί και πλήττουν το παιδί, το σχολείο, την δουλειά του δασκάλου, την οικογένεια.

Η συμμετοχή του λογοθεραπευτή στην πρόωπη ανίχνευση και έγκαιρη υποστήριξη είναι ουσιώδης και πολλαπλασιάζει τα οφέλη για το παιδί, το σχολείο, την οικογένεια συμβάλλοντας, επίσης, και στην εξοικονόμηση πόρων.

II. Ο ρόλος του λογοθεραπευτή στην διαδικασία της αξιολόγησης:

Στον ισχύοντα νόμο για την Ειδική Αγωγή (3699/2008) ο λογοθεραπευτής συμμετέχει στην **πενταμελή διεπιστημονική ομάδα του ΚΕΔΥΥ** και στην **Δευτεροβάθμια ΕΔΕΑ**. Τα τελευταία δέκα χρόνια εκδίδονται γνωματεύσεις από τα ΚΕΔΥΥ χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ισχύουσα νομοθεσία, η οποία απαιτεί τη συμμετοχή του λογοθεραπευτή στη διαγνωστική διαδικασία. Με το παρόν νομοσχέδιο για ακόμη μια φορά παραβλέπεται η αναγκαιότητα της επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας του λογοθεραπευτή και η παρουσία του δεν προβλέπεται ούτε στην αξιολόγηση ούτε και στην υποστήριξη των μαθητών. Η λογοθεραπευτική αξιολόγηση, όπως η εκπαιδευτική και η ψυχοκοινωνική, αποτελούν απαραίτητο εργαλείο για τον εκπαιδευτικό και την ομάδα που καλείται να υποστηρίξει τον μαθητή, καθώς η κάθε μια μεμονωμένα καλύπτει μέρος μόνο των πιθανών ελλειμμάτων και αναγκών οδηγώντας στην περίπτωση αυτή σε ελλιπή και χωρίς αποτέλεσμα υποστήριξη.

Ενώ διατηρείται ο θεσμός των **ΕΔΕΑΥ** στη γενική εκπαίδευση και στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής, εν τούτοις αυτές υποστελεχώνονται καθώς απουσιάζει η απαραίτητη **ειδικότητα του Λογοθεραπευτή** για την αξιολόγηση και την υποστήριξη μαθητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλες τις βαθμίδες της γενικής και ειδικής εκπαίδευσης.

Λαμβάνοντας υπόψη:

- τα **Επαγγελματικά Δικαιώματα του Λογοθεραπευτή** (Προεδρικό Διάταγμα, Αρ, Φύλλου 82, 18 Απριλίου 2002),
- το **Ευρωπαϊκό προφίλ**,
- και το **πρόγραμμα σπουδών και κλινικής άσκησης**,

ο λογοθεραπευτής έχει θεσμικό και επιστημονικό ρόλο στην αξιολόγηση και υποστήριξη των μαθητών με διαταραχές στον προφορικό και γραπτό λόγο, ένας ρόλος που ακυρώνεται εν μέρη με την προτεινόμενη νομοθεσία.

Δεδομένου ότι ο κλάδος του λογοθεραπευτή την χώρα μας έχει ευρωπαϊκά και νομικά κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα, ρητές προϋποθέσεις νόμιμης άσκησης του επαγγέλματος και κώδικα δεοντολογίας δεν είναι δυνατό να δεχτούμε την υποκατάστασή μας και την καταχρηστική άσκηση του επαγγέλματός μας από άλλους κλάδους. Είναι επιστημονικά, δεοντολογικά και νομικά μετέωρο οι αξιολογήσεις να μην φέρουν την υπογραφή του εμπλεκόμενου λογοθεραπευτή, ο οποίος τελικά συμμετέχει απλά ως διερευνητής σε διεπιστημονικές υποομάδες που φαίνεται να μην έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Επιπλέον δε νοείται ο αριθμός, η σύνθεση, το έργο τους και η διάρκειά τους να μεταβάλλονται χωρίς σαφή επιστημονικό προσανατολισμό ανάλογα με τα θέματα που αντιμετωπίζουν.

III. Ο ρόλος του λογοθεραπευτή στην υποστήριξη:

Ο λογοθεραπευτής ασχολείται με την αντιμετώπιση δυσκολιών του προφορικού και γραπτού λόγου (βλ. παράρτημα I) και δύναται να υποστηρίξει τους μαθητές τόσο στις ΣΜΕΑΕ όσο και στο γενικό σχολείο και γι' αυτό ο ρόλος του στα Κ.Ε.Σ.Υ και τις ΕΔΕΑΥ κρίνεται ως βασικός.

Όπως στην προσχολική ηλικία, παρομοίως στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ο λογοθεραπευτής αξιολογεί τα αίτια γλωσσικών κενών και ελλείψεων σε μαθητές με ειδική γλωσσική διαταραχή, αλλόγλωσσους μαθητές, μαθητές με βαρηκοΐα, κινητικές δυσκολίες στην ομιλία και σε μαθητές με προβλήματα στη ροή του λόγου κ.α. Οι εξειδικευμένες και πρακτικές οδηγίες που ακολουθούν την αξιολόγηση και παρέχονται από τον λογοθεραπευτή για τον τρόπο αντιμετώπισης και εξέτασης στο σχολείο διευκολύνουν τον εκπαιδευτικό και εντάσσουν ευκολότερα το μαθητή στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Επιπλέον, τα ΚΕΣΥ συνεχίζουν να είναι αρμόδια περί εγγραφής, φοίτησης και κατάταξης των μαθητών στο κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο ωστόσο για να καταστεί αυτό δυνατό θα πρέπει η κάθε περίπτωση να αξιολογηθεί από διεπιστημονική ομάδα δηλαδή και από τον λογοθεραπευτή.

Σημαντική αποτελεί και η διεθνής εμπειρία σύμφωνα με την οποία, ειδικά στην Ευρώπη και στην Βόρεια Αμερική (βλ. Καναδά) ο λογοθεραπευτής αποτελεί μέρος του γενικού σχολείου και τα πάντα, αξιολόγηση και υποστήριξη, γίνονται μέσα σ' αυτό.

Είναι, τέλος, σημαντικό να τονιστεί ότι στο παρόν σχέδιο νόμου δεν υπάρχει η πρόβλεψη για την δημιουργία θέσεων Συντονιστών Ειδικού Εκπαιδευτικού Έργου για την ειδικότητα του λογοθεραπευτή, οι οποίοι θα έχουν την ευθύνη για την επιστημονική καθοδήγηση των μελών της αντίστοιχης ειδικότητας Ε.Ε.Π.

Με βάση τα παραπάνω παρακαλούμε να λάβετε υπόψη σας τις προτάσεις μας με στόχο τη διασφάλιση της μαθησιακής και κοινωνικής εξέλιξης των παιδιών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, παρέχοντας παράλληλα την κατάλληλη και πολύπλευρη στήριξη του προσωπικού που καλείται να υλοποιήσει μια ποιοτική εκπαίδευση στη βάση των ίσων ευκαιριών.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή μας στη βάση αυτή.

Επιτροπή λογοπεδικών- λογοθεραπευτών
του Π.Σ.Λ. που εργάζονται σε δημόσιες δομές
Λαμπριάνα Τσιακπίνη, Βαγγέλης Βασιλείου

Για την Επιτροπή
Συνδικαλιστικών του Π.Σ.Λ.
Σταματία Γκούντα

Ο Πρόεδρος

Βασίλης Μύρκας

Η Γεν. Γραμματέας

Έλενα Χαραλάμπους

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΟΓΟΠΕΔΙΚΩΝ-ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ (Π.Σ.Λ.)

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών-Λογοθεραπευτών (Π.Σ.Λ.) ιδρύθηκε το 1982. Ως επιστημονικός - συνδικαλιστικός φορέας εκπροσωπεί τους Έλληνες λογοπεδικούς (θεραπευτές λόγου, λογοθεραπευτές, λογοπαθολόγους) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Αποτελεί μέλος του Διεθνούς Συλλόγου Λογοπεδικών και Φωνιάτρων (International Association of Logopedists and Rhoniatrists - IALP). Είναι ιδρυτικό μέλος της Μόνιμης Επιτροπής Λογοπεδικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CPLOL - LCSTL). Τα μέλη μας είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ που έχουν κάνει βασικές ή /και μεταπτυχιακές σπουδές σε πανεπιστήμια του εξωτερικού.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗ

Η επιστήμη των Διαταραχών Λόγου – Φωνής - Ακοής – Ομιλίας και επικοινωνίας έχει ως αντικείμενο την έρευνα, πρόληψη, διάγνωση και αντιμετώπιση όλων των διαταραχών λόγου, φωνής, ακοής, ομιλίας και επικοινωνίας σε: παιδιά, έφηβους, ενήλικες και υπερήλικες, όποια κι αν είναι η αιτία αυτής της διαταραχής, νευρολογική, εξελικτική ή λειτουργική.

Ως εκ τούτου ο λογοθεραπευτής (λογοθεραπευτής, λογοπαθολόγος, θεραπευτής του λόγου : ταυτόσημοι όροι) είναι ο επιστήμονας που φέρει την ευθύνη της πρόληψης, αξιολόγησης, διάγνωσης, θεραπείας, συμβουλευτικής και επιστημονικής μελέτης της ανθρώπινης επικοινωνίας και των διαταραχών που συνδέονται με αυτήν.

Η ανθρώπινη επικοινωνία, μέσα σ' αυτό το γενικό πλαίσιο, περιλαμβάνει όλες τις λειτουργίες που έχουν σχέση με την κατανόηση και την έκφραση του προφορικού και γραπτού λόγου, καθώς επίσης και όλες τις κατάλληλες μορφές μη λεκτικής επικοινωνίας.

Οι διαταραχές που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του λογοθεραπευτή (σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό προφίλ λογοπεδικού) είναι αυτές που έχουν σχέση με την ομιλία και τον λόγο (προφορικό και γραπτό), δύο από τις πλέον πολύπλοκες και εξελισσόμενες πλευρές της εγκεφαλικής λειτουργίας.

Οι διαταραχές αυτές μπορεί να είναι απλές ή σύνθετες.

Σχετικά, λοιπόν με το αντικείμενο εργασίας του λογοπεδικού, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για τα παρακάτω:

Ο λογοπεδικός παρεμβαίνει σε άτομα κάθε ηλικίας με προβλήματα στη δομή, το περιεχόμενο και τη χρήση του λόγου.

Τα εν λόγω προβλήματα αφορούν :

- α) στο φωνητικό και φωνολογικό τομέα της γλώσσας**
- β) στο μορφο-συντακτικό τομέα της γλώσσας**
- γ) στο σημασιολογικό και πραγματολογικό επίπεδο της γλώσσας.**

Τα πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα, σε παγκόσμια κλίμακα, επιβεβαιώνουν τη σχέση του προφορικού με το γραπτό λόγο. Έτσι, το παιδί που πρόκειται να φοιτήσει στην Α' δημοτικού, θα πρέπει να έχει κατακτήσει τους βασικούς φωνολογικούς, μορφολογικούς, σημασιολογικούς, πραγματολογικούς κανόνες της γλώσσας του. Από ερευνητικές μελέτες και από την κλινική εμπειρία προκύπτει το γεγονός ότι παιδιά που παρουσιάζουν κάποια εξελικτική ανωριμότητα ή διαταραχή στο λόγο κατά την προσχολική ηλικία θα εμφανίσουν δυσκολίες στην ανάγνωση (αποκωδικοποίηση ή και κατανόηση κειμένου) και τη γραφή. Μια ολοκληρωμένη διάγνωση των δυσκολιών του γραπτού λόγου απαιτεί την ανίχνευση όλων των παραμέτρων -γλωσσικών, γνωστικών, συναισθηματικών, περιβαλλοντικών- που εμπλέκονται στην συμπτωματολογία του ατόμου, έργο της διεπιστημονικής ομάδας.

Επίσης παιδιά με Ειδική Εξελικτική Γλωσσική Διαταραχή (SLI) παρουσιάζουν σοβαρές Μαθησιακές δυσκολίες.

Έτσι λοιπόν στα προγράμματα σπουδών ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, σε ότι αφορά το γνωστικό αντικείμενο « Μαθησιακές δυσκολίες» εκτός από τα σχετικά θεωρητικά μαθήματα, περιλαμβάνεται και κλινική πρακτική άσκηση στις Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσορθογραφία, δυσαριθμησία). Κατά τη διάρκεια των σπουδών του, ο λογοπεδικός (θεραπευτής λόγου, λογοθεραπευτής, λογοπαθολόγος) αποκτά θεωρητική κατάρτιση και κλινική γνώση και εμπειρία σχετικά με τις ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Ασκείται στη λήψη ιστορικού (ατομικού, γλωσσικού, ιατρικού, κοινωνικού). Μαθαίνει να αξιολογεί τις γλωσσικές δεξιότητες και τα γνωστικά στοιχεία του λόγου σε προφορικό και γραπτό επίπεδο των παιδιών, εφήβων και ενηλίκων με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και συμβάλλει στη διαφοροδιάγνωση ως μέλος της διεπιστημονικής ομάδας. Μαθαίνει να αναλαμβάνει τη θεραπευτική αντιμετώπιση των παιδιών, εφήβων και ενηλίκων με μαθησιακές δυσκολίες ή διαταραχές, να συνεργάζεται με την οικογένεια, το σχολείο και άλλους ειδικούς (ψυχολόγο, εργοθεραπευτή, ειδικό παιδαγωγό κ.α.) ανάλογα με την περίπτωση.

Οι ρόλοι του λογοθεραπευτή (ASHA 2001- American Speech-Language-Hearing Association, www.asha.org/policy):

Πρόληψη: Ο στόχος είναι να αποφευχθούν εγκαίρως οι δυσκολίες στο γραπτό λόγο ενισχύοντας στην προσχολική ηλικία την γλωσσική ανάπτυξη και τον αναδύοντα γραμματισμό.

Εντοπισμός: Ο στόχος είναι να ανιχνευθούν τα παιδιά και οι έφηβοι με δυσκολία στο γραπτό λόγο.

Αξιολόγηση: Ο στόχος είναι να αξιολογηθούν οι δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής σε σχέση με τις δεξιότητες του προφορικού λόγου.

Παρέμβαση: Ο στόχος είναι να δοθεί η κατάλληλη γλωσσική αγωγή για την αντιμετώπιση προβλημάτων ανάγνωσης και γραφής και την αποτίμηση της προόδου στους δύο τομείς.

Άλλοι ρόλοι: Συνεργασία με τον παιδαγωγό της γενικής τάξης, την οικογένεια, τους μαθητές και υποστήριξη αποτελεσματικών και ερευνητικά προσκείμενων πρακτικών για την καλλιέργεια του γραμματισμού. Έρευνα και διεύρυνση της γνώσης στον τομέα αυτό.

Το Ελληνικό κράτος, εναρμονιζόμενο με το ευρωπαϊκό προφίλ λογοπεδικού, στο Α.Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ, στο Α.Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ και στο Α.Τ.Ε.Ι ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, όπου λειτουργούν τμήματα ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ συμπεριέλαβε στο πρόγραμμα σπουδών θεωρητική κατάρτιση και κλινική πρακτική άσκηση για την αξιολόγηση, διάγνωση και αντιμετώπιση των δυσκολιών στο γραπτό λόγο.

Εξάλλου, στην αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων λογοθεραπευτών των εν λόγω κρατικών ιδρυμάτων αναφέρεται η αρμοδιότητα τους σε ότι αφορά τις δυσκολίες του γραπτού λόγου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Επαγγελματικά Δικαιώματα των πτυχιούχων του Τμήματος Λογοθεραπείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων(ΤΕΙ) (Προεδρικό Διάταγμα, Αρ, Φύλλου 82, 18 Απριλίου 2002).

«1. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογοθεραπείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ) φέρουν τον επαγγελματικό τίτλο «**Λογοθεραπευτές ή θεραπευτές του Λόγου**» και απασχολούνται αυτοδύναμα ή σε συνεργασία στους τομείς του γνωστικού αντικείμενου της Λογοθεραπείας, δηλαδή της επιστήμης που έχει ως γνωστικό αντικείμενο τη μελέτη, έρευνα και εφαρμογή επιστημονικών γνώσεων γύρω από την ανθρώπινη Επικοινωνία-Φωνή, Ομιλία, Λόγο(προφορικό , γραπτό), μη λεκτική επικοινωνία-και τις διαταραχές αυτής καθώς και τις διαταραχές των καταποτικών κινήσεων του στοματοφάρυγγα.

Ειδικότερα οι Λογοθεραπευτές πτυχιούχοι του τμήματος Λογοθεραπείας απασχολούνται επαγγελματικά στους ακόλουθους τομείς:

α. Αξιολόγηση της ανθρώπινης Επικοινωνίας- Φωνής, Ομιλίας, Λόγου (προφορικού, γραπτού) και πρόληψη, διαγνωστική αξιολόγηση και θεραπεία των διαταραχών που συνδέονται με αυτήν καθώς και των διαταραχών που σχετίζονται με τις καταποτικές κινήσεις του στοματοφάρυγγα....

2. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογοθεραπείας επιλέγουν και εφαρμόζουν σε άτομα κάθε ηλικίας σύγχρονες επιστημονικές, κλινικές και τεχνολογικές μεθόδους για την αξιολόγηση της ανθρώπινης Επικοινωνίας- Φωνής, Ομιλίας, Λόγου (προφορικού, γραπτού), μη λεκτικής Επικοινωνίας-διαγνωστική αξιολόγηση, τη θεραπεία και την αντιμετώπιση των διαταραχών αυτής καθώς και των διαταραχών των καταποτικών κινήσεων του στοματοφάρυγγα, οι οποίες δύναται να περιλάβουν.

α. Χρήση τεχνολογικών, προσθετικών και τεχνικών μέσων, χρήση διαγνωστικών δοκιμασιών της ανθρώπινης επικοινωνίας και των διαταραχών των καταποτικών κινήσεων του στοματοφάρυγγα.

β. Πρόληψη και θεραπευτικές μεθόδους(παρέμβασης και συμβουλευτικής), άμεσες ή έμμεσες, ατομικές ή ομαδικές σε θέματα που αφορούν τη δυσλειτουργία της ανθρώπινης επικοινωνίας και των καταποτικών κινήσεων του στοματοφάρυγγα.

γ. Συμμετοχή σε διεπιστημονικές ομάδες παρέμβασης.

3 Οι πτυχιούχοι του τμήματος Λογοθεραπείας παρέχουν εξειδικευμένες κλινικές υπηρεσίες τους σε άτομα με κάθε διαταραχή που επηρεάζει την ανθρώπινη Επικοινωνία- Φωνή, Ομιλία, Λόγο(προφορικό, γραπτό) μη λεκτική επικοινωνία – και τις καταποτικές κινήσεις του στοματοφάρυγγα.....»

Παράρτημα III - Ειδική Γλωσσική Διαταραχή και Πρώιμη Παρέμβαση

Οι γλωσσικές και οι μαθησιακές διαταραχές αποτελούν ένα ιδιαίτερα σύνθετο εύρημα στα παιδιά και στους εφήβους (3-16 ετών) που απευθύνονται σε κλινικό πλαίσιο και χρήζουν άμεσης παρέμβασης για να μπορέσουν να ανταποκριθούν μεταξύ άλλων αρχικά στις απαιτήσεις της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αργότερα στην Δευτεροβάθμια. Τα τελευταία χρόνια στην διεθνή βιβλιογραφία αλλά και στην Ελληνική, όλο και περισσότερο χρησιμοποιείται ο όρος Ειδική Γλωσσική Διαταραχή.

Η **Ειδική Γλωσσική Διαταραχή-Specific Language Impairment (ΕΓΔ-SLI)** αφορά σε παιδιά που παρουσιάζουν ανεπαρκή γλωσσική κατάκτηση ενώ έχουν φυσιολογική νοημοσύνη χωρίς γνωστή εγκεφαλική βλάβη, απώλεια ακοής και ψυχοσυναισθηματικά ελλείμματα. Τα παιδιά με ΕΓΔ παρουσιάζουν φωνολογικά προβλήματα (αδυναμία παραγωγής/διάκρισης/οργάνωσης των φωνημάτων σύμφωνα με την φωνοτακτική δομή της γλώσσας), φτωχό λεξιλόγιο, αδυναμία ανάκλησης λέξεων, πραγματολογικά ελλείμματα και διαταραχές της γραμματικής (μορφολογίας και συντακτικού/ μορφοσυντακτικού).

Στην προσχολική ηλικία ένα παιδί με ΕΓΔ παρουσιάζει κάποιες από τις ακόλουθες ενδείξεις:

- ελλιπή φωνολογική οργάνωση
- φτωχό λεξιλόγιο
- περιγράφει τη χρησιμότητα των λέξεων και δεν μπορεί να κάνει ανάκληση της λέξης
- δυσκολεύεται να επαναλάβει ψευδολέξεις
- λιτή φτωχή αφήγηση κ.α.

Η σχέση προφορικού και γραπτού λόγου

Πληθώρα ερευνητικών πορισμάτων τα οποία βασίζονται σε μακροχρόνιες μελέτες παιδιών μαρτυρούν τη σχέση ανάμεσα στις αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές και στις μαθησιακές δυσκολίες στο γραπτό λόγο (Bishop & Adams 1990, Gilliam & Carline 1997, Nation & Snowling 1998). Τα ελλείμματα στον γραπτό λόγο αποτελούν φυσική συνέχεια και συνέπεια ελλειμμάτων στον προφορικό λόγο (Gallagher et. al 2000). Η ανάπτυξη δεξιοτήτων φωνολογικής ενημερότητας είναι γνωστό πως κατά την προσχολική ηλικία διευκολύνει την κατάκτηση της ανάγνωσης και της γραφής.

Το παιδί που θα δεχθεί έγκαιρη παρέμβαση (κατά τη διάρκεια της προσχολικής ηλικίας) θα παρουσιάσει βελτίωση στην φωνολογική ενημερότητα και αυτόματα κατά την σχολική ηλικία δεν θα δυσκολευτεί τόσο στην ανάγνωση, συνεπώς και στην κατανόηση, ενώ στη γραφή δεν θα παραλείπει πχ γράμματα κ.α.

Αντιθέτως, τα παιδιά που δεν θα δεχθούν έγκαιρη παρέμβαση ενδεικτικά θα παρουσιάσουν ελλείμματα στο(ν)/στη(ν):

- φωνολογική οργάνωση και επίγνωση
- λεξιλόγιο/ανάκληση λέξεων
- διατύπωση λιτών προτάσεις με απλή δομή
- σημασιολογικές και συγκριτικές σχέσεις
- επεξεργασία σύνθετων οδηγιών
- αφηγηματικό ειρμό και αφηγηματική συνοχή κ.α.

Στην πράξη αυτά τα ελλείμματα αποτυπώνονται κατά τη διάρκεια της σχολικής ζωής με σοβαρές δυσκολίες στην ανάγνωση/κατανόηση, μη ορθή χρήση των σημείων της στίξης, δυσκολεύονται να μάθουν θεωρητικά μαθήματα, δυσκολεύονται να αναδιηγηθούν μια ιστορία/το μάθημα, δυσκολεύονται να γράψουν αυτό που σκέφτονται, πολλές φορές δίχως διευκρινιστικές δεν κατανοούν ποιο είναι το ζητούμενο, δεν μαθαίνουν γραμματικούς κανόνες, δεν έχουν την απόδοση που θα περίμενε κανείς ύστερα από τόσες ώρες μελέτης.

Για να ανταπεξέλθουν τα παιδιά με ΕΓΔ θα πρέπει να έχουν την δυνατότητα να εξετάζονται προφορικά όπως προβλέπεται να εξετάζονται τα παιδιά που έχουν διαγνωστεί με Δυσλεξία, Δυσγραφία, Δυσορθογραφία, Δυσαρτησία διότι το γλωσσικό έλλειμμα πολλές φορές δεν τους επιτρέπει μεταξύ άλλων να κατανοήσουν ποιο είναι το ζητούμενο του θέματος που καλούνται να γράψουν/ απαντήσουν.

